

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

NR
17

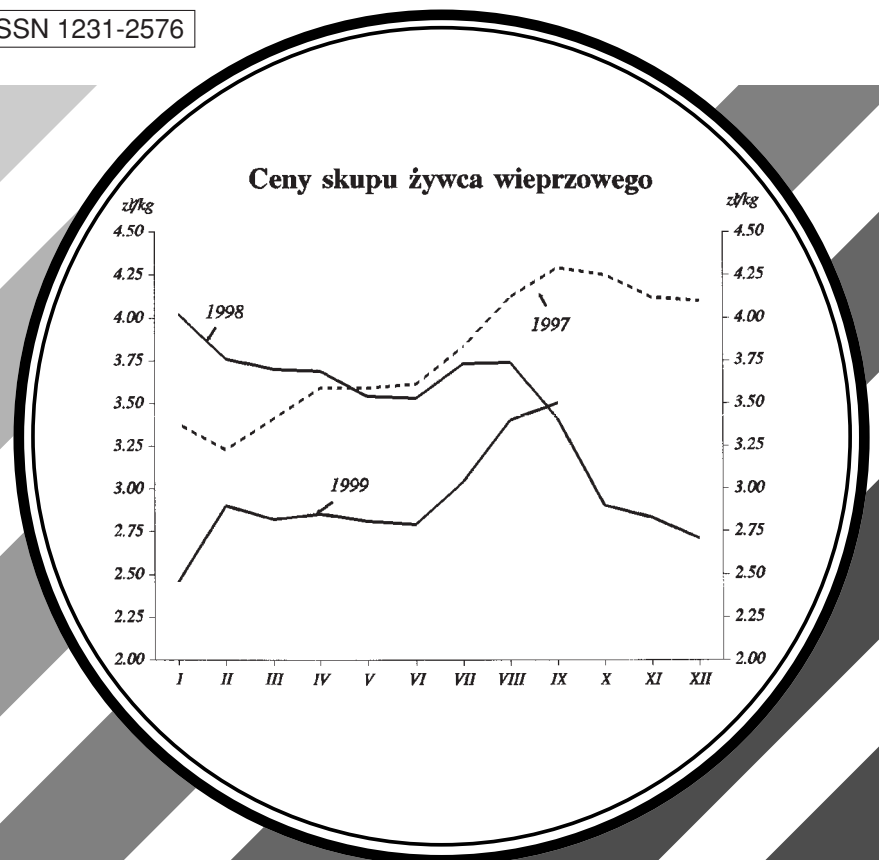
RYNEK MIĘSA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2576

RAPORTY
RYNKOWE

PAŹDZIERNIK 1999

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Aktualny i przewidywany stan rynku wieprzowiny
- III. Aktualny i przewidywany stan rynku wołowiny
- IV. Aktualny i przewidywany stan rynku produktów owczarskich
- V. Działania ARR na rynku mięsa
- VI. Przetwórstwo mięsa
- VII. Ceny detaliczne i spożycie mięsa

**Przy publikowaniu całości lub fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski tel: 827-36-64

AUTORZY:

Jan Małkowski
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 827-36-64

Jolanta Kossakowska
Agencja Rynku Rolnego
Tel.: (0 22) 623-25-50

Danuta Rycombel
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

Krystyna Świetlik
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

Roman Urban
Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego
Tel.: (0 22) 826-25-85

Danuta Zawadzka
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 448

Lucyna Mieszkowska
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 595

Raport zatwierdziła w dniu 28.09.1999 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Mateńko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w maju 2000 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek drobiu i jaj /16/ • październik 1999,
2. Rynek mleka /17/ • październik 1999,
3. Rynek zbóż /17/ • listopad 1999,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /10/ • listopad 1999,
5. Rynek ziemniaka /16/ • listopad 1999,
6. Rynek cukru /16/ • listopad 1999,
7. Rynek owoców i warzyw /15/ • grudzień 1999,
8. Rynek rzepaku /16/ • grudzień 1999,
9. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /17/ • marzec 2000,
10. Rynek pasz /7/ • kwiecień 2000,
11. Rynek mięsa /18/ • maj 2000,
12. Rynek ziemi rolniczej /3/ • czerwiec 2000.

W 1998 roku produkcja żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego w wadze bitej ciepłej (łącznie z tłuszczami, a bez podrobów) wyniosła 2965 tys. ton i była o 7% większa aniżeli w 1997 roku. Produkcja wieprzowiny zwiększyła się o 7, wołowiny o 3, a drobiu o 10%. Tymczasem w sierpniu 1998 roku wybuchł kryzys rosyjski, w konsekwencji którego załamał się eksport. Na rynku powstała w związku z tym duża nadwyżka podaży nad popytem, powodująca głębokie załamanie cen, w pierwszym rzędzie żywca wieprzowego. Eksport wieprzowiny, a właściwie jej przetworów na rynki wschodnie, głównie do Rosji, już w 1997 roku stanowił 14% produkcji, a w I półroczu 1998 odsetek ten był jeszcze wyższy, ponieważ eksport w tym okresie zwiększył się o dalsze 30%. Zależność rynku od eksportu była więc duża. Jego redukcja w IV kwartale 1998 roku do poziomu około 20-30% eksportu sprzed roku musiała wywołać zaburzenie rynku i duże straty producentów żywca oraz zakładów przetwórczych o znaczącym udziale eksportu w produkcji.

Od sierpnia 1998 roku ceny żywca wieprzowego systematycznie spadały i w styczniu 1999 roku były niższe o 39% niż rok wcześniej. Podjęcie przez ARR z początkiem lutego interwencji ustabilizowało ceny skupu w ciągu następnych kilku miesięcy na poziomie około 2,80 zł/kg żywca, a więc niższym niż w ubiegłym roku w tym okresie o 22%. Mimo, że poziom tych cen wiązał się z koniecznością zakupu aż 120 tys. ton półtuszy wieprzowych, gdyż podaż trzody w tym czasie wciąż znacząco rosła, a eksport wyraźnie malał, to jednak nadal był nieopłacalny. Ceny te były natomiast na tyle już wysokie, że zapobiegły dużemu załamaniu chowu trzody. W końcu lipca spadek pogłowia trzody wyniósł zaledwie 3,3% i był kilkakrotnie mniejszy niż w 1996 roku, czy też w 1993 roku. Ocenia się w związku z tym, że w II półroczu 1999 roku produkcja trzody będzie niższa o 4%, a w I półroczu 2000 roku o 7% niż

w analogicznych okresach sprzed roku.

W wyniku spadku produkcji i postępującej odbudowy eksportu mięsa wieprzowego i przetworów, kryzys na rynku wieprzowiny należy już do przeszłości. Ceny żywca wieprzowego wzrosły do poziomu, który przy umiarkowanym wzroście cen zbóż w okresie jesienno-zimowym powinien powodować ponowne zainteresowanie chowem trzody. Wzrost pogłowia będzie jednak minimalny ze względu na spadek zbiorów zbóż i prawdopodobny duży wzrost ich cen w okresie wiosennym. Gdyby tak było istotnie, to również w II półroczu 2000 roku podaż trzody mogłaby być nieco mniejsza niż w II półroczu tego roku.

Na skutek braku radykalnej poprawy niskiej od kilku lat opłacalności, chów bydła w 1999 roku uległ dalszej znaczącej redukcji. W czerwcu 1999 roku pogłowie bydła było mniejsze aniżeli rok wcześniej o 5,8%, a w stosunku do 1997 roku o 10%, w tym bydła młodego o 19%. W następstwie redukcji pogłowia bydła kurczy się jego podaż. W I półroczu 1999 roku była ona o 12% niższa aniżeli rok wcześniej. Przewiduje się, że w II półroczu 1999 roku spadek podaży wyniesie około 15%. W 2000 roku poziom podaży bydła będzie jeszcze istotnie niższy niż w 1999 roku.

Z początkiem 1999 roku nominalne ceny skupu żywca wołowego powróciły do poziomu z 1996 roku, rosnąc w porównaniu z 1998r. o około 10%. Duże zmniejszenie produkcji i podaży żywca wołowego nie spowodowało dotychczas zasadniczego wzrostu jego cen. Uniemożliwił to równoczesny spadek eksportu żywca, mięsa wołowego i przetworów, który zrekompensował spadek podaży. W związku z tym przewiduje się dalsze zmniejszenie pogłowia bydła w przyszłym roku.

Przemysł mięsny w 1999 r. notuje dalsze pogorszenie wyników produkcyjnych i finansowych. Niższa niż w 1998 roku jest nie tylko produkcja przetworów mięsnych (o ok. 10%), lecz także obniżają się uboje przemysłowe

(o 5%). W I kw. br. przemysł mięsny utracił zdolność osiągania zysków. Największe pogorszenie wyników nastąpiło w grupie dużych firm mięsnych.

W 1998 roku ogólny eksport mięsa, przetworów i żywca rzeźnego w ekwiwalencie mięsa wyniósł 385 tys. ton i był wyższy niż w 1997 roku o 23 tys. ton. Jednakże w I półroczu eksport wyniósł 231 tys. ton i był wyższy o 99 tys. ton, czyli o 75%, zaś w II półroczu eksport wyniósł 154 tys. ton i był mniejszy o 76 tys. ton, czyli o 33%.

Spadek eksportu w II półroczu przyczynił się do powstania kryzysu na rynku mięsa mniej więcej w takim samym stopniu jak i wzrost produkcji mięsa w tym okresie. W I półroczu 1999 roku eksport mięsa, przetworów i żywca rzeźnego wyniósł 155 tys. ton i był niższy o 76 tys. ton, tj. o 33% niż w I półroczu 1998 r. Także i w tym okresie spadek eksportu był powodem, obok wzrostu produkcji mięsa, dużej nadwyżki podaży nad popytem, która wyraziła się z jednej strony koniecznością prowadzenia interwencji na rynku wieprzowiny na dużą skalę, z drugiej zaś koniecznością sprzedaży półtuszy wieprzowych na eksport po bardzo niskich cenach.

Ocenia się, że w II półroczu 1999 roku eksport mięsa wyniesie około 170 tys. ton i będzie o 16 tys. ton wyższy niż w II półroczu 1998 roku, między innymi dzięki dalszej sprzedaży półtuszy wieprzowych z zapasów Agencji na bezpośredni eksport lub w postaci przetworzonej, ale nadal niższy o 60 tys. ton niż w rekordowym pod tym względem II półroczu 1997 roku.

W wyniku wzrostu produkcji, a następnie załamania eksportu, sytuacja na rynku mięsa w 1998 roku i w I półroczu 1999 roku kształtowała się dla konsumentów wyjątkowo korzystnie.

W grudniu ub. roku ceny mięsa, przetworów i podrobów były o 3% niższe niż w grudniu 1997 roku, a realnie o około 10%. Przedtem nigdy nie mieliśmy do czynienia z takim zjawiskiem. Skutkiem takiego rozwoju cen był wzrost

W 1998 roku produkcja żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego w wadze bitej ciepłej (łącznie z tłuszczami, a bez podrobów) wyniosła 2965 tys. ton i była o 7% większa aniżeli w 1997 roku. Produkcja wieprzowiny zwiększyła się o 7, wołowiny o 3, a drobiu o 10%. Tymczasem w sierpniu

1998 roku wybuchł kryzys rosyjski, w konsekwencji którego załamał się eksport. Na rynku powstała w związku z tym duża nadwyżka podaży nad popytem, powodująca głębokie załamanie cen, w pierwszym rzędzie żywca wieprzowego. Eksport wieprzowiny, a właściwie jej przetworów na

rynki wschodnie, głównie do Rosji, już w 1997 roku stanowił 14% produkcji, a w I półroczu 1998 odsetek ten był jeszcze wyższy, ponieważ eksport w tym okresie zwiększył się o dalsze 30%. Zależność rynku od eksportu była więc duża. Jego redukcja w IV kwartale 1998 roku do poziomu około 20-

SUMMARY

In 1998 slaughter production of pork, beef and poultry (excluding variety meats and fat) amounted to 2965 thousand tons and was 7% higher than in 1997. Pork production increased by 7%, beef production by 3% and poultry production by 10%. In August 1998 Russian crisis broke out. In consequence exports of meat and products to East European markets collapsed. Internal market reflected this situation with large surplus of meat and products that caused in first turn deep decline in live hog procurement prices. Pork exports or rather pork-based products, to Eastern markets (mainly to Russia) in 1997 already accounted for 14% of total their production. Reflecting 30% rise in exports, in the first half of 1998 the share of pork products was even higher. Thus domestic market was highly dependent on exports. In the fourth quarter of 1998 the volume of exports shrunk to some 20-30% of the level recorded in the relevant period of 1997. Therefore strong disturbances occurred in the market. Such situation caused losses for producers and processors with large share of exports.

Since August 1998 live hog prices have systematically been decreasing and in January 1999 were 39% lower as compared to January 1998. Undertaken by ARR in February 1999 intervention activities stabilised the prices for the next few months at 2,80 z \geq /kg, i.e. 22% lower than in the previous season. In conditions of growing supply and declining exports it was necessary to buy-in 120 thousand tons in order to keep the prices at this level. However the live hog prices were below the break-even point. On the other hand the prices were high enough to prevent a breakdown in hog breeding and production. Decline rate of the number of pigs recorded at the end of July 1999 was just 3,3%, i.e. several times lower than in 1996 or in 1993. Bearing this in mind it is estimated that hog production, comparing to relevant period of the previous year, in the second half of 1999

will contract by 4% and by 7% in the first half of 2000.

Due to decline in production and gradual recovery of pork exports the crisis on the market belongs to the past. Live hog prices rose up to the level, which would attract more attention to hog production (assuming moderate increase in grain prices) in the autumn and the winter. However decline in grain crops and probable rise in their prices in the spring will cause just slight rise in number of pigs. If these assumptions were correct, pork supply in the second half of 2000 would be slightly below the level observed this year.

Observed for the last few years lack of profitability of beef production resulted in reduction of cattle herd. In June 1999 cattle herd declined by 5,8% as compared to June 1998 and by 10% in comparison with 1997, including 19% decline in the number of young cattle. In response there is a contraction of beef supply in the market. In the first half of 1999 it was 12% lower than a year ago. A 15% decline in beef supply is forecast for the second half of 1999. In the year 2000 supply of beef will be still significantly below the level from 1999.

At the beginning of 1999 nominal procurement prices of beef rose by 10% as compared to 1998 and reached the level observed in 1996. Contraction of exports of live cattle, beef and products compensated decline in beef production and supplies onto domestic market. Therefore beef procurement prices did not rise in a scope that would otherwise resulted from decline in supply. Reflecting this, cattle herd is subject to a further decline next year.

In 1999 meat-processing industry suffers continuous deterioration of operating and financial results. The production of meat products and the level of industrial slaughters declined respectively by 10 and 5% as compared to 1998. In the first quarter of 1999 meat-processing industry lost its ability to generate profits. Most of all the results deteriora-

ted in the group of large meat processors.

In 1998 exports of meat, meat products and live animals in terms of meat amounted to 385 thousand tons and were higher by 23 thousand tons than in 1997. However in the first half of 1998 exports totalled 231 thousand tons and 154 thousand tons in the second half, i.e. respectively 75% higher and 33% lower than in the relevant periods of 1997.

Deep crisis in meat market was caused as well by decline exports in the second half of 1998 as by rise in production observed by that time. In the first half of 1999 exports of meat, meat products and live animals in terms of meat totalled 155 thousand tons and were lower than a year ago by 76 thousand tons or 33%. Once again decline in exports that occurred simultaneously rise in production created large surplus in the domestic market. In these circumstances it was inevitable, firstly, to conduct large-scale intervention activities as regards pork market, and secondly, to export pork bellies at very low prices.

It is forecast that in the second half of 1999 meat exports will amount to 170 thousand tons, which would be 16 thousand tons higher than in the second half of 1998), but 60 thousand tons below than record level from noted in the second half of 1997. Direct pork sales from ARR stocks or sales of processed products channelled abroad will encourage slight growth of exports till the end of 1999.

In the first half of 1999 consumers benefited from rise in meat production and export collapse.

In December 1998 for the first time in the 90's, retail prices of fresh meat and processed meats were lower by 3% than a year ago. Reflecting price developments the consumption of meat and meat products increased from 61,7 kg in 1997 to 64,7 kg per capita in 1998 including pork from 35,4 to 37,6 kg per capita, poultry from 12,4 to 13,1 kg per capita. Beef consumption declined from 8,3 to 8,1 kg per capita.

In 1998 slaughter production of pork, beef and poultry (excluding variety meats and fat) amounted to 2965 thousand tons and was 7% higher than in 1997. Pork production increased by 7%, beef pro-

duction by 3% and poultry production by 10%. In August 1998 Russian crisis broke out. In consequence exports of meat and products to East European markets collapsed. Internal market

reflected this situation with large surplus of meat and products that caused in first turn deep decline in live hog procurement prices. Pork exports or rather pork-based products, to Eastern markets